

NOTAT

Titel	Statusnotat: Strategien for udsatte grønlandere og deres børn i Danmark 2013 - 2016
Fra:	Socialstyrelsen
Til:	Grønlandsudvalget
Resumé:	Notatet redegør for strategiens formål og dens kernelementer og giver en kort status på projektet, herunder SFI's og De Grønlandske Huses rolle.

Dato: 12.8.2015

Sagsnr: 13/42261

Initialer: LPO

Strategien for udsatte grønlandere i Danmark 2013 – 2016

Som en del af satspuljeaftalen for 2013-2016 indgik partierne bag satspuljeforliget aftale om en strategi for indsatsen over for udsatte grønlandere og deres børn i Danmark. Der blev afsat i alt 13,4 mio. kr. over fire år til strategien.

Strategien sætter fokus på brobygning mellem henholdsvis de private/frivillige indsats for målgruppen og den almene sociale kommunale indsats. Strategien sætter også fokus på modtagelsen af grønlandere, der flytter til Danmark, så der allerede kort efter ankomsten til kommunen sættes ind med forebyggende initiativer, hvor der er behov for det. København, Aarhus, Odense, Aalborg og Esbjerg kommuner deltager i implementeringen af strategien.

En af de væsentligste opgaver i strategien er at sikre en helhedsorienteret indsats, hvor kommunale medarbejdere og private aktører samarbejder om at give den enkelte borger de tilbud, som er mest effektive i forhold til at forbedre borgerens situation. For at sikre samarbejdet er der etableret en funktion som borgernær 'Tovholder'. Tovholderfunktionen kan varetages enten af en kommunal sagsbehandler eller en udpeget medarbejder fra et privat tilbud, alt efter hvem der har den bedste kontakt med borgeren. Et andet vigtigt omdrejningspunkt er, at kommunerne i samarbejde med de private aktører arbejder mere forebyggende og opsøgende i forhold til nytillflyttede grønlandere, eksempelvis via tilbud om hjemmebesøg.

Ifølge en kortlægning foretaget af Socialstyrelsen i foråret 2012 eksisterer der en række barrierer, som gør det vanskeligt for målgruppen at udnytte eksisterende tilbud optimalt. Disse barrierer vedrører fx sproglige og kulturelle forhold i målgruppens møde med det danske kommunale system. Strategien skal mindske disse barrierer og derved skabe en lettere adgang til hjælp og større mulighed for inklusion for målgruppen. På lang sigt skal strategien nedbringe antallet af socialt udsatte grønlandere og sikre bedre trivsel og levevilkår for udsatte grønlandske børn og unge.

Strategiens målgruppe er en mindre gruppe grønlandere i Danmark, som er socialt udsatte. De har i udgangspunktet de samme komplekse sociale problemer som andre udsatte danskere, fx arbejdsløshed, social isolation, psykiske og helbredsmæssige problemer, hjemløshed, senfølger efter vold og overgreb, traumer efter andre hændelser på Grønland samt forskellige former for misbrug. Udsatte grønlandere adskiller sig fra andre socialt udsatte borgere i Danmark ved, at de som nævnt kan have særlige sproglige og kulturelle udfordringer samt et begrænset kendskab til det danske systems indretning. Det kan resultere i, at gruppen af udsatte grønlandere og deres børn kan være særligt sårbare og kan have ekstra svært ved at blive integreret i det danske samfund, selvom de er danske statsborgere.

Forbedring af det koordinerede samarbejde

Et af strategiens centrale omdrejningspunkter er udvikling og etablering af et koordineret samarbejde (samarbejdsmodellen) mellem de kommunale forvaltninger og de private aktører, herunder de fire Grønlandske Huse i Danmark. Formålet er at sikre, at de private aktørers viden om grønlandske borgere og deres behov for støtte kan komme borgeren til gavn igennem de kommunale indsatser, der ydes.

Samarbejdsmodellens første version er færdigudviklet i april 2014 i samarbejde med de fem kommuner og de private aktører på området. Den implementeres aktuelt i de fem deltagende kommuners arbejde med udsatte grønlandere og deres børn. Tilbagemeldingerne fra de fem kommuner er, at tovholderfunktionen er blevet en del af den daglige drift, og at det er en effektiv metode til at fastholde en positiv udvikling for borgerne. Socialstyrelsen har iværksat en elektronisk

monitorering af den koordinerede indsats i kommunerne, og i hvor høj grad tovholderfunktionen udføres efter forskrifterne.

De Grønlandske Huses rolle

De Grønlandske Huse har i hele forløbet været meget aktive i arbejdet med strategien og har spillet en central rolle. Indledningsvis deltog direktørerne fra de respektive huse i udarbejdelsen af samarbejdsmodellen. De Grønlandske Huse sidder endvidere med i de kommunale projektgrupper og deltager aktivt i arbejdet med at forberede det daglige samarbejde. Derudover er direktøren for Det Grønlandske Hus i Odense, Kirsten Mærsk, valgt som husenes repræsentant i den centrale følgegruppe.

De Grønlandske Huse spiller desuden en afgørende rolle i etablering af mentorordninger og andre frivillige netværksskabende aktiviteter for de udsatte grupper. I forhold til nytillflyttede grønlændere løser De Grønlandske Huse både en opsøgende og oplysende opgave, herunder en kontaktskabende indsats mellem nytillflyttede grønlændere og de offentlige myndigheder.

Eksempler fra arbejdet med udsatte grønlændere i kommunerne:

I Københavns Kommune forsøger man aktuelt at etablere fremskudt sagsbehandling i samarbejde med de private aktører, således at sagsbehandleren møder borgerne på fx åbne væresteder.

I Aarhus Kommune er der gennemført en test af samarbejdsmodellen i et udsat boligområde med mange grønlændere, og erfaringerne herfra anvendes nu til en endelig udrulning til alle kommunens tilbud.

Eksempler fra arbejdet med nytillflytterindsatsen i kommunerne:

I Esbjerg Kommune var der primo 2014 en stor tilgang af nytillflyttede grønlændere, og man har positive erfaringer med at kontakte dem personligt på hjemadressen med det formål at sikre bedre inklusion af målgruppen.

I Aalborg Kommune har man, bl.a. i samarbejde med Det Grønlandske Hus i byen, lagt store kræfter i at udvikle informationsmateriale og nyorganisere indsatsen over for nytillflyttede grønlændere for at styrke inklusionen.

SFI udarbejder en registerbaseret kortlægning

SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd udarbejder som del af strategien en registerbaseret kortlægning af livsvilkår for grønlændere i Danmark. Rapporten udkommer ultimo august 2015. Rapporten er den første registerbaserede undersøgelse af målgruppen i Danmark. Rapporten vil bidrage til udviklingen af området og særligt til strategiens implementering i de fem kommuner, som deltager.

Undersøgelsen sætter fokus på nytilkomne grønlændere i Danmark i 2011 med henblik på at finde ud af, om der findes generelle forskelle og ligheder mellem grønlændere og øvrige danskeres levevilkår og brug af offentlige ydelser. For det andet undersøges det, hvordan nyttilflyttede grønlænderes livsvilkår og brug af offentlige ydelser har udviklet sig over tid.